

ikke blot med en lille Finger, som her er Tale om, understøttet Bestræbelser for at trænge Drifkædigheden tilbage, men den har endogaa taget Sagen i sin Haand og indrettet selve sin Lovgivning derpaa ved store Afgifter i alt Fald paa Brændevin. Jeg veed ikke, hvorvidt dette er gennemført i andre Lande, i alt Fald med Hensyn til andre spirituøse Drikke, men paa Brændevin er der lagt en saadan Afgift i disse to Lande, at Kjøbet deraf er blevet overordentlig vanskeliggjort, og naar der ses paa Brændevinsforbruget i Sverrig, og man samtidig tager dette for Die, er det sandelig ikke ringere, men snarere større end i Danmark. Jeg skal forøvrigt her indstøde den Bemærkning, at det er saare vanskeligt at anslaa, hvor stort Brændevinsforbruget til Drik er, heller ikke statistisk Bureau har set sig i Stand til med nogen Nøiagtighed at anslaa det, fordi Spiritus bruges til saa mange andre Ting end til umiddelbar Konsumtion. Det er disse Aarsager, som jeg har til ikke at kunne slutte mig til denne Indstilling, og jeg skal dertil føie den Bemærkning, at jeg heller ikke er fuldkommen overbevist om, at de Bestræbelser, som Totalafholdsforeningen har gjort, i Virkeligheden har i nogen væsentlig Grad virket til at trænge Drifkædigheden tilbage. Det viser sig jo, at Drifkædigheden her i Landet i de senere Aar ingenlunde kan siges at være formindsket uagtet de store Tal, hvormed denne Forening marcher op, og det er jo vel bekendt, at der foruden denne Forening er endnu en Forening, som siger, at den virker til samme Diemeds Fremme, men hvis indre Forhold forøvrigt ere mig endnu mindre bekendt end Totalafholdsforeningens, nemlig "Good Templars". De siges at have lige saa mange Medlemmer, som den anden Forening, og der vil maasse ogsaa blive Spørgsmaal om at understøtte dem og overhovedet om at understøtte enhver Forening, som stiller sig til Opgave at modarbejde Drifkædigheden. Det ville vi, hvis dette Andragende henvises, senere komme til, og vi ville komme til at gaa videre endnu, der er jo mange andre Foreninger med lignende ethiske Opgaver, saasom Dyrebeskyttelsesforeningen, og jeg kunde nævne forskjellige andre, som der ogsaa kunde være Tale om at understøtte, og fra hvilke vi kunne, naar Totalafholdsforeningen først har faaet Understøttelse, vente Andragender, og hvis Tændents man meget godt kan have Sympathi for, endog meget stor Sympathi, uden derfor at mene, at vi bør tage os af dem paa dette Sted og paa denne Maade. Dette er altsaa Aarsagen, hvorfor jeg ikke har kunnet slutte mig til den Indstilling, som her er gjort.

Jeg skal endnu gjøre en lille Bemærkning til den ærede Ordfører, som forsvarede denne Sag saa varmt i Aar ligesom i Fjor, og som i det Hele har et noget andet Syn paa den Slags Sager, end jeg f. Ex. har. Han sagde, at den forrige Indenrigsminister stillede sig køligt til denne Sag, men ikke desto mindre fik Indstillingen et temmelig stort Mindretal ved Afstemningen her i Salen. Dette "ikke desto mindre" betvivler jeg egentlig Berettigelsen af at sige. Det er muligt, at det var netop paa Grund deraf, at Mindretallet blev stort, det kunde godt være, at det var som Opposition mod Indenrigsministerens Kølighed og imod den meget skarpt afvisende Maade, hvorpaa han tog denne Sag, at dette store Mindretal fremkom; det er i alt Fald mit Haab, at den Varme, hvormed den nuværende høitærede Indenrigsminister tog sig af Indstillingen, ikke skal bringe det Mindretal, som i Fjor havde sluttet sig om Sagen, til i Aar at blive Flertal.

A. Holt: Jeg vilde gjerne i Aar ligesom i Fjor lægge et Ord ind for Totalafholdsagen, og jeg vil udtale min Paasjønneelse af, at den høitærede Indenrigsminister i Modsætning til den tidligere Indenrigsminister har stillet sig venlig overfor denne Sag. Jeg tror, at Totalafholdsbevægelsen i Danmark har en større Betydning end de fleste ere villige til at indrømme, ja den ærede sidste Taler var endog i Tvivl om, at den havde nogensomheft Betydning for Landet. Deri tror jeg nu paa ingen mulig Maade, at han har Ret, tværtimod, det vil være meget let at godtgjøre baade ved Tal og paa anden Maade, at Totalafholdsbevægelsen har haft en god Indflydelse paa Samfundet i sin Helhed; men naar man er forud indtaget med en Sag, kan jeg saa godt forstaa, at man fremkommer med saadanne Anstuelser, som den ærede sidste Taler, hvorved han søgte at sammenligne Totalafholdsbevægelsen eller rettere det Onfle, som er blevet fremsat af Totalafholdsforeningen som ligeberettiget med, eller endog mindre berettiget end det Ønske, som er fremsat af Læringsforeningen. Det forekommer mig, at Læringsforeningen og den Virksomhed, den udøver, staar i et ringere Forhold til hele Statens Behov, end Totalafholdsforeningens og dens Virksomhed, thi det vil vise sig og har jo allerede vist sig, at Læringshjemmets Virksomhed gaar ud paa at gavne en snævrere Kreds, hvormod Totalafholdsbevægelsen er og bliver en Samfundssag. Det er og bliver en saadan Samfundssag, at den allerede har for-